

**Szegedi Ítéltábla
alatt!**

Kijavító végzés 10. sorszám

**Az ügy száma:
Pf.II.20.086/2024/8.**

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme.; tartózkodási helye: tartózkodási helye.)

A felperes képviselője:

Dr. Kókai Gábor ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperesek:

I. r. alperes neve (I. r. alperes lakcíme) I. rendű

II. r. alperes neve (II. r. alperes lakcíme) II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Szász Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe; ügyintéző: dr. Szász László ügyvéd) I. rendűért

Dr. Mosonyi Csaba és Társa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe., ügyintéző: dr. Mosonyi Csaba ügyvéd) I. rendűért

Dr. Belukács Ferenc ügyvéd, eseti gondnok (ügyvéd címe) II. rendűért

A per tárgya:

élettársi vagyoni jogi igény érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 6.P.20.707/2022/51.

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés száma:

I. rendű alperes, 6.P.20.707/2022/52.

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes és néhai alperesek édesapjának neve élettársi kapcsolata megszűnésének időpontja 2022. január 16. napja.

A felek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségeiket maguk viselik.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Néhai alperesek édesapjának neve (a továbbiakban: néhai) alperesek édesapja. Az I. rendű alperes a néhai személy 1 neve-vel fennállott házasságából, a II. rendű alperes a felperessel létesített kapcsolatából született.

[2] A néhai és személy 1 neve házasságát a Szolnoki Járásbíróság P.21.763/2014/3. számú jogerős ítéletével felbontotta, megállapítva, hogy házassági életközösségük 2015. január 9-én szűnt meg. A volt házastársak 2015. augusztus végéig megosztva használták a ingatlan 1 címe szám alatti ingatlanukat. Házastársi közös vagyonukat a Szolnoki Törvényszék a P.20.523/2015/41. számú – a Szegedi Ítéltábla által helybenhagyott – ítéletével megosztotta.

[3] A felperes 2002-től takarító munkakörben dolgozott részben a néhai által működtetett vendéglátóhely neve, részben a néhai és volt házastársa fenti ingatlanában. A felperes 2013 húsvétján került közeli kapcsolatba a néhaival, aki ezután gyakran tartózkodott a felperes által 2019. március 14-ig bérelt ingatlan 2 címe szám alatti ingatlanban, ahol korábbi kapcsolatából született gyermekével lakott. A felperes várandósságáról 2013 októberében szerzett tudomást, ekkortól anyagilag támogatta. Közös gyermekük, a II. rendű alperes 2014. június 9-én született. A kapcsolatot a néhai felvállalta, arról volt házastársa és barátai is tudtak: a felperest barátainak párjaként, gyermeke édesanyjaként mutatta be.

[4] A néhai 2014 nyarán még közös külföldi utazáson vett részt az I. rendű alperessel és volt házastársával, amire a felperes és a II. rendű alperes nem kísérte el.

[5] A néhai barátja, személy 2 neve 2015. január 7-én kelt adásvételi szerződéssel 6.200.000 forint vételárért megvásárolta a ingatlan 3 címe szám alatti másfél szobás lakásingatlant (a továbbiakban: ingatlan3), amelyet a néhai felújított, majd oda 2015 szeptemberében beköltözött. személy 2 neve meghatalmazása alapján 2015. január 2-át követően a felperes intézte a ingatlan3-mal kapcsolatos ügyeket. Az ingatlant a néhai 2017. június 30-án 6.200.000 forint vételárért megvásárolta személy 2 neve-től. A szerződés szerint a vételárat már az okirat aláírását megelőzően megfizette. A néhai a beköltözéstől követően életvitelszerűen ebben az ingatlanban tartózkodott, de rendszeresen látogatta a felperest és a II. rendű alperest a ingatlan 2 címe utcai lakásban, egyes hétvégéket pedig ők töltöttek a néhai lakásában.

[6] A néhai havi 140.000-150.000 forintot adott a felperesnek a kiadásai fedezésére, ezen felül finanszírozta a bevásárlásokat és a közös kirándulásokat.

[7] A vendéglátóhely neve Kft. 2015-ben alakult. A kft. és a felperes között 2017. június 30-án munkaszerződés jött létre: 2017. július 1-től határozatlan időtartamra takarítói munkakörben alkalmazták heti 40 órás munkaidőben, havi bruttó 170.000 forint alapbérért. A GYES mellett egyre inkább részt vett a kft-vel kapcsolatos ügyintézésben. 2018-2019-től ügyvezetői feladatkörbe tartozó tevékenységeket is végzett: megrendelte a nyersanyagokat, munkaerő felvétellel foglalkozott. Hétközben a néhai, hétvégeken a felperes dolgozott a cukrászdában, aki ezen felül ellátta a gyermekeit és vezette a háztartást. 2021. június 30-tól irodavezetői munkakörbe került.

[8] A kft. 2016 januárjában megvásárolta a ingatlan 4 címe szám alatti ingatlant, ahová ugyanez év augusztusában – felújítását követően – a felperes és a néhai együtt költözött be. A gyermekeket a közeli iskolába, illetve óvodába írtatták be.

[9] A néhai 2019 novemberében 60.000.000 forint vételárért megvásárolta a ingatlan 5 címe szám alatti családi házas ingatlant, amelynek kiválasztásában, az alkufolyamatban, majd az ingatlan berendezésében a felperes is részt vett.

[10] A néhai 2020 áprilisában szívinfarktuson esett át, emiatt egyre ritkábban járt be a cukrászdába, fokozatosan átadta a felperesnek az ügyvezetői feladatokat. Szándékában állt,

hogy rendelkezzen vagyona későbbi sorsáról: bizonyos vagyონrészeket a felperesnek, illetőleg az alpereseknek kívánt juttatni, végrendeletet azonban nem készített. A néhai 2022. január 16-án elhunyt. Halála után az I. rendű alperes beköltözött a ingatlan3-ba, a felperes pedig megváltotta az I. rendű alperes kft-beli üzletrészét.

[11] A hagyatéki eljárás közjegyző neve közjegyző előtt van folyamatban. A közjegyző az 54016/N/31/2022/8. számú részhagyaték-átadó végzésével a kft. 100 %-os üzletrésze, míg a 42. számú részhagyaték-átadó végzésével további három vagyontárgy teljes hatályú átadásáról rendelkezett az I. és II. rendű alperesek mint törvényes örökösök részére. A törvényes örökösök a felperes élettársi vagyónjogi igényét nem ismerték el, ezért a közjegyző 54. számú végzésével a hagyatéki eljárást felfüggesztette jelen per jogerős befejezéséig.

A kereset és az ellenkérelmek

[12] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy élettársi vagyonszaporulat címén 4/10 arányban a tulajdonát képezik a néhai hagyatékába tartozó 1-44. pontban felsorolt vagyontárgyak. Az I. és II. rendű alpereseket ennek túsására kérte kötelezni.

[13] Érvényesített jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:514. § (1)-(2) bekezdésére, 6:516. § (1)-(4) bekezdésére, 4:38. § (1) bekezdésére, 4:69. § (3) bekezdésére és 4:71. § (1) bekezdésére hivatkozott.

[14] Érvélese szerint a néhaival 2015. január 9-től – a néhai házasságának felbontásától – haláláig, 2022. január 16-ig gazdasági együttműködést is magában foglaló élettársi kapcsolatban élt. Állította, kapcsolatuk kezdetén felváltva éltek mindkettejük lakásában, majd később közös döntésük alapján ingatlanokat vásároltak a család megfelelő elhelyezésének biztosítása érdekében, azokat együtt rendezték be. Kapcsolatukat szoros érzelmi kötődés jellemezte, azt a néhai mások előtt is felvállalta, számos közös programon, kiránduláson vettek részt. Házasságkötést, közös jövőt terveztek, ami a néhai halála miatt maradt el. Élettársa folyamatosan bevonta őt az üzletvezetésbe, a vállalkozásban egyenrangú partnerének tekintette, a munkakörét messze meghaladó feladatokkal bízta meg, amely mellett vezette a háztartást és nevelte a gyermekeket. A covid járvány alatt, majd a néhai megbetegedése után egyedül irányította a cukrászda működését. Létfenntartásuk költségeit megosztva viselték: a gyermekekkel kapcsolatos kiadásokat a felperes, az egyebeket a néhai fedezte. Részletezte az egyes vagyontárgyakkal kapcsolatos érdemi álláspontját.

[15] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[16] Vitatta, hogy a felperes és a néhai jogi értelemben élettársak voltak. Állította, 2014 nyarán még szüleivel közös utazáson vett részt, válásukat követően a néhai kb. egy évig még az édesanyjával közös ingatlan 1 címe ingatlanban élt, ami cáfolja az élettársi kapcsolat 2015 évi létesítését. A felperes a ingatlan 2 címe utcai lakásban és a ingatlan3-ban sem élt együtt a néhaival, valójában 2019. március 14-ig életvitelszerűen a részére kiutalt önkormányzati bérlakásban lakott. A felperes háztartásban végzett tevékenységét nem tekintette jelentősnek és cáfolta, hogy irányítói, vezetői feladatokat látott el a kft-ben, hiszen 2017-től takarítói munkakörben alkalmazták, a cukrászda vezetéséhez szükséges szakmai tudással, végzettséggel nem rendelkezett. Kifejtette, a felperes munkabérben részesült, ami a javára szerzési arányt nem alapoz meg. Megjegyezte, annak összege a néhai bevételének töredéke volt, amit azért tartott lényegesnek, mert emiatt az az élettársi kapcsolat esetleges megállapítása esetén sem alapozza meg a vagyonszaporulat 40 %-át kitevő igényét. Álláspontja szerint a keresetben megjelölt vagyonszaporulathoz tartozó vagyontárgyak a néhai különvagyontát képezik. Arra az esetre, ha az élettársi kapcsolat feltételei bizonyítottan megvalósultak, annak fennállását legfeljebb 2019. március 14-től, a felperes bérleti jogviszonyának megszűnésétől tartotta elfogadhatónak.

[17] A II. rendű alperes élettársi kapcsolat hiányában a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítélete

[18] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes és a néhai 2016 augusztusától 2022. január 26-ig élettársi kapcsolatban éltek.

[19] Határozatának indokolásában a Ptk. 6:514. § (1) bekezdése alapján vizsgálta az élettársi kapcsolat megállapításához szükséges feltételek megvalósulását rámutatva, hogy egy-egy elem hiánya vagy „sajátos megvalósulása” nem vezet feltétlenül az élettársi viszony hiányához. Bizonyítottanak ítélte, hogy a felperes és a néhai 2016 augusztusától élettársakként éltek együtt, az ezt megelőző időszakban azonban mindketten életvitelszerűen a saját ingatlanukban laktak, egymást csak alkalmanként látogatták, közös háztartást nem tartottak fenn. tanú 1 neve és tanú 2 neve tanúvallomása alátámasztotta, hogy a megállapított időpontban együtt költöztek be a kft. tulajdonát képező ingatlan 4 címe utcai ingatlanba, majd utóbb a néhai által vásárolt ingatlan 5 címe utcai magánházba is. Szoros érzelmi kapcsolatuk léte is igazolást nyert. A közös jövő tervezését a célzott házasságkötés támasztotta alá, a tanúk pedig úgy nyilatkoztak, hogy a néhai vagyoni juttatásban is kívánta részesíteni a felperest. Gazdasági együttműködésüket, közös céljaikat illetően kifejtette, azok bár nem a klasszikus módon, de megvalósultak: költségeiket egymás között megosztva viselték, emellett a néhai mindvégig támogatta a felperest anyagilag, bevezette őt a kft. ügyeinek intézésébe és bevonta az ingatlanvásárlásokba, azok berendezésébe.

[20] Lényeges körülményként értékelte, hogy a jogi végzettséggel rendelkező I. rendű alperes az általa kezdeményezett büntető eljárásban, illetve polgári perben maga is a néhai élettársaként nevezte meg a felperest, azaz az élettársi státusz mibenlétének és tartalmi jellemzőinek ismeretében jogi értelemben vett élettársaknak minősítette őket.

[21] Az elsőfokú bíróság mindezeket mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes néhaival fennállott kapcsolata tekintetében a Ptk. 6:514. § (1) bekezdésében írt valamennyi fogalmi elem megvalósult, köztük 2016 augusztusától 2022. január 26-ig élettársi jogviszony állt fenn.

A fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[22] Az I. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen a közbenső ítélet részbeni megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a felperes és a néhai között nem állt fenn élettársi életközösség, ami tartalmilag a kereset elutasítására irányuló kérelmet takar. Másodlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[23] Elsődleges fellebbezési kérelme kapcsán eseti döntéseket idézve érvelt amellet, hogy az élettársi kapcsolat megállapíthatóságához legalább az érintettek hallgatólagos megállapodása szükséges abban, hogy jövedelmeiket közös célra használják fel, közös vagyont hozzanak létre, ami a perbeli esetben nem valósult meg. A felperes és a néhai kapcsolata nem hordozta magában hiánytalanul az élettársi viszony kötelező tartami elemeit. Időnként egy-egy eleme megvalósult ugyan (pl. a közös lakásban való együttélés), de a teljes időszakot illetően nem állt fenn köztük gazdasági közösség, ennek hiányában viszont élettársi kapcsolatról nem lehet szó. Véleménye szerint tanú 3 neve, tanú 4 neve és tanú 2 neve tanúk csak hétköznapi értelemben használták az élettársi kapcsolat kifejezést, tanú 5 neve pedig nem volt közvetlen tudomása a kapcsolat tartalmáról, ezért e vallomások nem alkalmasak a felperesi álláspont bizonyítására.

[24] Másodlagos fellebbezési kérelmében az élettársi kapcsolat megállapítása esetére annak kezdő időpontját 2019. március 4. napjában jelölte meg. Álláspontja szerint a tanúvallomások nem támasztják alá az elsőfokú ítéletben elfogadott kezdő időpontot. Döntő körülménynek azt tartotta, hogy a felperes a ingatlan 2 címe utcai önkormányzati bérlakásra a 2008. október 10-től 2019. március 14-ig tartó időszakra kötött bérleti szerződést, amelynek teljes tartama alatt ott lakott bérlokként. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a bérleti szerződés beszerzésére irányuló bizonyítási indítványát és ennek nem adta indokát ítéletében. Véleménye az volt, ez olyan lényeges eljárási, egyben anyagi jogi szabálysértés, amelynek orvoslására nincs mód a másodfokú eljárásban, s ami indokolja a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését. E tekintetben utalt a tanúk ellentmondásos, valótlan tartalmú nyilatkozataira.

[25] A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének részbeni megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a néhaival 2015. január 10-től 2022. január 16-ig állt fenn élettársi kapcsolata.

[26] Az elsőfokú közbenső ítélet anyagi jogi felülbírálatát a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés c)-d) pontjai alapján kérte.

[27] Nem vitatta, hogy a ingatlan 4 címe utcai ingatlanba 2016 augusztusában költözött be a néhaival együtt, megítélése szerint azonban már az ezt megelőző időszakban is életvitelszerűen együtt éltek. Hangsúlyozta, az életközösség tartalmi elemeit mindig a felek életviszonyainak sajátosságait figyelembevéve kell vizsgálni. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Kúria Pfv.21.347/2014/5. és Pfv.II.20.706/2015. számú határozataira, valamint a BH2011. 105. számú eseti döntésére. Állította, az érzelmi és gazdasági közösség már 2015 januárjától fennállt közöttük, amit igazol, hogy ismerte a ingatlan3 adásvételének körülményeit. Emellett kapcsolatukat mindvégig a tartós együttélés szándéka jellemezte, az ingatlanokban együtt laktak, gyermekükről közösen gondoskodtak, jövedelmeiket közös céljaikra fordították, ennek érdekében egymással együttműködtek. Az életközösség megszűnése időpontját amiatt kérte módosítani, mert a néhai 2022. január 16-án hunyt el.

[28] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú közbenső ítélet csatlakozó fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseinek helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az I. rendű alperes másodlagos fellebbezése nem felel meg a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontjában írt követelményeknek: nem határozott, ellentmondásokat tartalmaz és mellőzi a Pp. 381. §-a szerinti tartalmi elemek megjelölését. Rámutatott, a közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezés valójában a határozat részbeni megváltoztatását célozza, mert az élettársi kapcsolat kezdő időpontjának módosítására irányul. A bérleti szerződés – amennyiben szükséges – a másodfokú eljárásban is beszerezhető, e hiányosság nem indokol hatályon kívül helyezést. Kiemelte, az I. rendű alperes fellebbezési kérelmei a petítumaikban foglaltak szerint szűken értelmezett keretek között bírálhatók felül.

[29] Súlylyal kérte értékelni, hogy az I. rendű alperes az ellene indított eljárásokban őt a néhai élettársának nevezte, mert – jogi ismeretei révén – ezt a kifejezést nem a hétköznapi értelmében használta. Magyarázata szerint az elsőfokú bíróság azért mellőzte az okirat beszerzését, mert anélkül is igazoltnak ítélte az általa előadottakat. Megjegyezte, a bérleti szerződés nem a Pp. 195. § (1) bekezdése szerinti közokirat, amellyel szemben őt terhelne a bizonyítás. A néhaival fennállt élettársi kapcsolata tartalmi elemeit illetően megismételte az elsőfokú eljárásban általa előadottakat, hangsúlyozva a gazdasági közösség létét.

Az ítéletábra döntése és jogi indokai

[30] Az I. rendű alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[31] Miután az ítéltábla kötelező hatályon kívül helyezési okot (Pp. 380. § a)-c) pont) nem észlelt és ilyenre a fellebbező felek sem hivatkoztak, felülbírálati jogkörének a Pp. 370. §-ában szabályozott korlátai között járt el. E rendelkezés (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A fellebbező fél tehát azzal, hogy milyen határozott kérelmet mely indokkal ad elő, kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét. Ez jelen esetre vetítve azt jelenti, hogy az ítéltábla az elsőfokú közbenső ítélet fellebbezésekkel támadott rendelkezéseit csak a fellebbezésekben megjelölt jogszabálysértések, a fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelmekben előadott érvek mentén vizsgálhatta felül.

[32] Az I. rendű alperes a hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértésként a felperes ingatlan 2 címe utcai ingatlanára kötött bérleti szerződése beszerzésének elmulasztását jelölte meg azzal, hogy véleménye szerint annak ismeretében – az élettársi kapcsolat megállapíthatósága esetén – az élettársi viszony létesítésének időpontja módosítható. Az ítéltábla nem ért egyet a felperessel abban, hogy az I. rendű alperes másodlagos fellebbezési kérelmének indokolása teljes mértékben mellőzi a Pp. 381. §-ának tartalmi elemeit. Az I. rendű alperes fellebbezésében tükröződő álláspontja ugyanis az volt, hogy a felhívott eljárási szabálysértés egyfelől lényeges, másfelől annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges. A fellebbezés II. pontjának első bekezdését együtt értelmezve a hatályon kívül helyezésre irányuló határozott kérelemmel arra lehet következtetni, hogy az I. rendű alperes az ítéltáblától olyan, az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyező végzés meghozatalát kéri, amelyben iránymutatást ad a további bizonyítás szükségességére, a bérleti szerződés beszerzésére és arra, hogy ha annak tartalma a fellebbezés szerinti, akkor az élettársi kapcsolat legfeljebb a szerződés megszűnésekor kezdődhetett. A másodlagos fellebbezés tartalma – szemben a felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekkel – nem indokolja az élettársi kapcsolat kezdő időpontjának módosítása kapcsán előadottak érdemi vizsgálatának mellőzését. Mérlegelhető hatályon kívül helyezési ok megvalósulása esetére ugyanis a Pp. 381. §-a éppen azt a lehetőséget biztosítja a másodfokú bíróság számára, hogy ha a fél megváltoztatásra irányuló kérelmet is előterjesztett, akkor döntsön: vagy orvosolja az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését, vagy annak érdekében az elsőfokú eljárás megismétlését, illetőleg kiegészítését rendeli el. Ez a következtetés vonható le a másodfokú bíróság Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja szerinti felülbírálati jogköréből, valamint a Pp. 381. és 382. §-aiban írtakból. Akkor is vizsgálni kell a fellebbezés megalapozottságát, ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kéri, ahogy azt az I. rendű alperes is tette másodlagos fellebbezésében. Ilyen esetben, ha a fél fellebbezése alaptalannak bizonyul, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyja az elsőfokú ítéletet [Pp. 382. §]. Az ítéltáblának tehát a megalapozott döntéshez azt mindenképpen vizsgálnia kellett, hogy a hiányolt bizonyítás szükséges-e a Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti mérlegeléshez. Ezzel kapcsolatos érveit közbenső ítéletének [41] bekezdésében, a közös háztartásban való együttélésre vonatkozó bizonyítékok értékelése körében fejti ki, amelyek alapján az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmet megalapozatlannak találta.

[33] A felperes a csatlakozó fellebbezésében egyaránt támadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást (véleménye szerint már 2015. január 10-től együtt éltek a néhaival), valamint a tényállásból az élettársi kapcsolat tartamára levont jogkövetkeztetését. Az I. rendű alperes elsődleges fellebbezésében az élettársi kapcsolat létrejöttét tette vitássá, ami szintén az elsőfokú közbenső ítélet szerinti jogkövetkeztetés vitatásának minősül. A tényállást érintő csatlakozó fellebbezés a Pp. 369. § (3) bekezdés a), míg a levont jogkövetkeztetéssel

szembeni fellebbezési, csatlakozó fellebbezési hivatkozások ugyanezen jogszabályhely c) pontjában nevesített, anyagi jogi felülbírálati jogkörnek feleltethetők meg. A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság a tényállást módosíthatja, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek ítéli, míg a c) pontban írt rendelkezés lehetővé teszi, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonjon le, a megállapított tényeket másként minősítse. Mindezek alapján az ítéltáblának vizsgálnia kellett, hogy az elsőfokú bíróság a vitatott tényállási elemek megállapítása során a releváns bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelően, okszerűen mérlegelte-e, valamint hogy a lényegi tények helyes értékelésével jutott-e arra a következtetésre, hogy a felperes és a néhai jogi értelemben élettársak voltak és e kapcsolatuk 2016 augusztusától a néhai halálának időpontjáig állt fenn.

[34] A Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdéséből következően a Ptk. hatálybalépésekor fennálló, azaz a hatálybalépést megelőzően létesült élettársi kapcsolatokra az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.), míg a Ptk. hatálybalépése után létesült élettársi kapcsolatokra a Ptk. rendelkezései alkalmazandók. A perbeli esetben az élettársi kapcsolat felperes által állított kezdő időpontja 2015. január 10. napja, ezért a jogvita elbírálása során a Ptk. szabályait kell alkalmazni. Ki kell azonban térni a régi Ptk. valamint a Ptk. irányadó rendelkezéseinek eltéréseire, mert a felek több hivatkozása a régi Ptk.-n alapult, ami nem minden tekintetben feleltethető meg a Ptk. szabályozásának.

[35] A régi Ptk. 685/A. §-a alapján az élettársi jogviszony olyan kötelmi jogi szerződésként értelmezhető, amely a házasságkötés nélküli életközösség létrejöttének (jogi) tényével keletkezik és annak megszűnésével véget ér. Az élettársi kapcsolat fogalma feltételezi a felek közös lakásban való együttélését, közös háztartás fenntartását, a felek közötti érzelmi és gazdasági közösség fennállását, valamint azt, hogy harmadik személyekkel szemben az összetartozásukat minden vonatkozásban felvállalják. A felsorolt tényállási elemek együttes megvalósulása esetén az életközösség fennállását meg kell állapítani (Legfelsőbb Bíróság P.törv.II.20.272/1990., Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.20.759/1993/4.). A gazdasági közösség megállapításának elengedhetetlen feltétele volt a régi Ptk. jogalkalmazói gyakorlatában a felek közös célok érdekében való legalább hallgatólagos együttműködése, valamint az általuk szerzett jövedelmek közös célra, közös vagyon megszerzésére történő felhasználása. A régi Ptk. 685/A. §-a és az annak körében kialakult joggyakorlat összhangban állt a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdésével, amelynek alapján az élettársak az együttélésük alatt közös tulajdont szereztek, az élettársi kapcsolat fennállása alatt keletkezett vagyonszaporulatra a közös szerzés vélelme érvényesült (BH2007. 122.). Az élettársi kapcsolat egyik fogalmi elemeként megkívánt közös gazdasági cél tehát a vagyoni viszonyok rendezése során érvényesülő közös tulajdonszerzésre irányuló célt takart.

[36] A Ptk. ugyancsak szerződésként szabályozza az élettársi kapcsolatot és megállapíthatóságához a 6:514. § (1) bekezdésében megköveteli a régi Ptk.-ban részletezett fogalmi elemek együttes megvalósulását, azaz a közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben való együttélést. Ugyanakkor lényeges, hogy a jogalkotó a gazdasági közösség fennállását annak ellenére definiálta a régi Ptk.-val egyezően az élettársi kapcsolat egyik szükségképpeni fogalmi elemeként, hogy ahhoz eltérő jogkövetkezményt fűzött. Míg a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése szerint az élettársak – eltérő megállapodás hiányában – a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont, addig a Ptk. alkalmazásában a törvényes vagyonszerzők közszerzeményi jellegű (Ptk. 6:516. §): az élettársak önálló vagyonszerzők, egyikük szerzése sem hat ki a másikéra, egymás tartozásáért nem felelnek, az életközösség megszűnésekor az együttélés alatt keletkezett vagyonszaporulat megosztását követelhetik. Emiatt a Ptk. 6:514. § (1) bekezdése szerinti fogalmi elemeknek

megfelelő élettársi kapcsolat létrejötté, illetve fennállása vagy mindezek hiánya, illetőleg a házastársi vagyonszerzésbe vagyoni jogi szempontból beolvadó élettársi kapcsolat fogalmi elemeinek az értelmezése csak az élettársi kapcsolat Ptk. 6:514-6:517. §-ában meghatározott élettársi vagyoni jogi szerződés vagy eltérő tartalmú szerződés hiányában érvényesülő törvényes vagyoni jogi rendszer vagyoni jogi joghatásaival összhangban, azokra is figyelemmel történhet. Az élettársi kapcsolat megvalósulásának, ezen belül a gazdasági közösség meglétének vizsgálatánál ezért a közös tulajdon létrehozásának céljával szemben, szakítva az eddigi gyakorlattal, a felek gazdasági érdekközösségének létre, gazdasági együttműködésére indokolt a hangsúlyt helyezni, amelyben a felek részben vagy egészben rálátást biztosítanak egymásnak a vagyoniukra, vagyonszerző tevékenységükre, arra törekszenek, hogy az együttélésük alatt az egymás közötti munkamegosztáson alapuló együttműködésük eredményeként elért vagyongyarapodásukat (jövedelmeiket) az ahhoz szükséges mértékben a közös céljaik (pl. közös otthon megteremtése, közös háztartás vezetése, megélhetési, gyermeknevelési költségek fedezése, stb.) szolgálatába állítsák.

[37] Az így értelmezett gazdasági együttműködés egyes elemeinek megvalósulása azonban a felek vagyoni, illetőleg élethelyzetéhez, életkörülményeihez mérten eltérő lehet, minden esetben egyedi elbírálást igényel. Így lehetséges, hogy pusztán a létfenntartás közös biztosítása, a háztartási kiadások együttes fedezése elfogadható a törvényi kritérium megvalósulásaként, mert már ezek felemészítik a felek jövedelmeit. Kizárja azonban a gazdasági érdekközösség, együttműködés megállapíthatóságát, ha a felek valamelyike a közös érdekeiket figyelmen kívül hagyva, kizárólag a saját céljait előtérbe helyezve, önnön elképzelései szerint használja fel a megszerzett vagyont.

[38] A perbeli esetben az élettársi kapcsolat fogalmi elemeinek megvalósulását illetően a következő megállapítások tehetők:

[39] Az eljárás során a felperes sikerrel bizonyította, hogy a néhai a felperes várandósságáról való tudomásszerzését követően kapcsolatukat felvállalta, ezt személy 2 neve és tanú 6 neve tanúvallomása is alátámasztotta. Érzelmi kapcsolatuk léte, stabilitásának, egymás iránti elköteleződésüknek egyértelmű megnyilvánulása a gyermekvállalás és a gyermek közös felnevelése, amely mellett az is igazolódott a perben, hogy össze kívántak házasodni, amit a néhai váratlanul bekövetkezett halála hiúsított meg.

[40] Az élettársi kapcsolat tényének megállapíthatósága szempontjából továbbra is megkövetelendő a közös ingatlanhasználat, a felek közös háztartásban való együttélése. A peradatok szerint a felperes kapcsolatuk kezdetén a ingatlan 2 címe utcai bérletben élt, míg a néhai a ingatlan 3 címe lakásban lakott életvitelszerűen, a fenti ingatlanokban egymást alkalmasszerűen látogatták, azonban egyik ingatlanban sem vezettek közös háztartást. személy 2 neve (36. számú jegyzőkönyv) és tanú 6 neve (49. számú jegyzőkönyv) nyilatkozata nem erősítette meg azt a felperesi előadást, hogy együttélésüket a ingatlan3-ban kezdték meg, mert az együttlakás kezdő időpontjaként a ingatlan 4 címe utcai ingatlanba költözést jelölték meg. Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes és a néhai közös háztartásban történő együttélése a ingatlan 4 címe utcai ingatlanba költözéssel valósult meg, amit a felperes maga is 2016 augusztusára tett.

[41] Alapvetően hivatkozott a felperes csatlakozó fellebbezésében arra, hogy a jogi értelemben vett élettársi kapcsolatuk a néhai házassága felbontását követő napon kezdődött. Nem vitatható, hogy ez idő szerint érzelmi kapcsolat állt fenn közöttük, azt a néhai felvállalta, a külvilág számára egyértelműen érzékelhetővé tette, de ekkor még az élettársi kapcsolat további – nélkülözhetetlen – fogalmi elemei nem valósultak meg: így sem a közös háztartásban való együttélés, sem a közös gazdasági célok érdekében való – fentiek szerint értelmezett – együttműködés nem nyert bizonyítást. személy 1 neve tanúvallomása alátámasztotta azt az I. rendű alperesi előadást, hogy a néhai a házassága felbontását követően

2015 augusztus végéig még hosszabb-rövidebb időt töltött a ingatlan 1 címe ingatlanban, emellett a felperes nem tudott olyan közös gazdasági célt megjelölni, ami a gazdasági együttműködés létét már az általa állított időponttól kezdődően megalapozná.

[42] Itt utal az ítéltábla arra, nem releváns az élettársi kapcsolat kezdő időpontjának meghatározása szempontjából az I. rendű alperes által hivatkozott bérleti szerződés. A felperes nem vitatta az elsőfokú eljárás során, hogy bérleti jogviszonya 2019. március 14-ig állt fenn, ez azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy a fenti időpontig ténylegesen a ingatlan 2 címe utcai bérlakásban lakott, akkor sem, ha szerződéses kötelezettség terhelte, hogy az ingatlant életvitelszerűen használja. Módja volt arra is, hogy – a szerződésszegés jogkövetkezményeit kockáztatva – a lakhatását más ingatlanban oldja meg. A szerződés léte tehát nem alkalmas a bérlő tényleges lakáshasználatának igazolására, ha más, a perben felmerült bizonyítékok annak ellentmondanak. Az elfogulatlan, ezáltal hitelt érdemlő tanúvallomások (személy 2 neve, tanú 6 neve) alapján az állapítható meg, hogy a felperes már 2016-ban együtt lakott a néhaival a ingatlan 4 címe utcai ingatlanban, ezért szükségtelen lett volna bérleti szerződés beszerzése, annak mellőzésével nem követett el jogszabálysértést az elsőfokú bíróság.

[43] Az élettársi kapcsolat további nélkülözhetetlen fogalmi eleme a gazdasági kapcsolat, együttműködés, ami – annak ellenére, hogy az élettársak önálló szerzők és önmagában az együttélésük alapján nem keletkezik közös tulajdonuk – megköveteli, hogy köztük gazdasági érdekközösség álljon fenn, közös gazdasági célok megvalósítására törekedjenek. Tény, hogy a néhai már attól kezdve támogatta a felperest anyagilag, hogy a várandósságáról tudomást szerzett, majd a gyermek nevelésével és emellett a család életvitelével kapcsolatos költségek fedezéséhez rendszeres bevásárlásokkal is hozzájárult. A felperes és a néhai együtt választották ki a közös lakóhelyükül szolgáló ingatlan 5 címe utcai ingatlant és közösen döntöttek annak berendezéséről. Összeköltözésük után kiadásait megosztva viselték, a felperes a gyermekekkel kapcsolatos költségeket, a néhai a lakásfenntartási kiadásokat fedezte. Ilyen módon fedezték közösen a megélhetésüket, felmerülő kiadásait. Az, hogy nem rendelkeztek közös bankszámlával, gazdasági együttműködésük megvalósulásának nem mond ellent. Már a régi Ptk. hatálya alatt kialakított bírói gyakorlat sem tulajdonított jelentőséget a felek által elért jövedelem közös, vagy külön történő formális kezelési módjának, mert a gazdálkodás közös jellegét a jövedelmek közös életvitelhez való felhasználásának, valamint a megtakarítások együttélést szolgáló célra való fordításának a ténye határozza meg (P.törv.II.20.272/1990.). Ez a gyakorlat az e szempontból enyhébb követelményeket megkívánó Ptk. hatálya alatt is irányadó.

[44] A perbeli esetben a kialakított feladatmegosztás is erősíti a gazdasági együttműködés megállapíthatóságát: a felperes intézte a ingatlan3nal kapcsolatos ügyeket, a cukrászdában adminisztratív feladatokat is végzett, míg a néhai a vállalkozás ügyvezetői feladatait látta el. A tanúk vallomása alátámasztotta, hogy a néhai betegségének kialakulásától fokozatosan bevonta a felperest a gazdasági döntésekbe, az üzletvezetésbe (tanú 3 neve 36. számú, tanú 5 neve és tanú 2 neve 49. számú jegyzőkönyvi nyilatkozata), mert a gazdasági társaság üzletrész tulajdonosaként érdekében állt, hogy egy hozzá közelálló olyan személy vegye át a vállalkozással kapcsolatos feladatokat, akiben megbízik. Mindebből az a következtetés adódik, hogy a felperes és a néhai között gazdasági érdekközösség állt fenn, közös gazdasági céljaik voltak, amelyek érdekében együttműködtek.

[45] Mindezek alapján az ítéltábla is bizonyítottanak ítélte, hogy a felperes és a néhai jogi értelemben vett élettársi kapcsolatban éltek és egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy e kapcsolat létesítésének kezdete 2016 augusztusára tehető. Az élettársi jogviszony összes, törvény által megkívánt fogalmi eleme, a ingatlan 4 címe utcai ingatlanba

költözés időpontjától állapítható meg, ezzel valósult meg az ahhoz szükséges összes kritérium, ezt megelőző viszonyuk csak érzelmi kapcsolatként jellemezhető.

[46] Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban is, hogy a jogi végzettséggel rendelkező I. rendű alperesnek tisztában kellett lennie a jogi értelemben vett élettársi kapcsolat tartalmi ismérveivel, így nem foghat helyt az az érvelése, hogy nem egy hétköznapi beszélgetésben, hanem a felperes ellen indított eljárásokban az élettárs megnevezést a köznyelvi értelmezés szerint használta.

[47] Az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységének vizsgálata eredményeként megállapítható a bizonyítékok okszerű, ellentmondásmentes, a Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelő értékelése a tényállás megállapítása során, amelyek alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes és a néhai a fentebb jelölt időponttól a néhai haláláig élettársi kapcsolatban éltek.

[48] Az ítéltábla ugyanakkor alaposnak találta a felperes érvelését annyiban, hogy a néhaival fennállt élettársi kapcsolata annak halálával, 2022. január 16. napjával szűnt meg, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének e rendelkezését – az időpont elírására tekintettel – pontosította. Az, hogy az élettársi kapcsolat megszűnésének ideje csupán elírás, látható az elsőfokú ítélet indokolásának tényállásából, amelyben a halál időpontját is tévesen, 2022. január 26. napjában rögzíti {[1] bekezdés}.

[49] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét – a fenti pontosítás mellett – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, e tekintetben a Pp. 383. § (4) bekezdése szerint közbenső ítéletet hozott.

[50] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés is eredménytelennek bizonyult, ezért a felperes és az I. rendű alperes a másodfokú eljárással kapcsolatos költségét, a megfizetett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket maga köteles viselni [Pp. 83. § (2), (5) bekezdés].

Szeged, 2024. július 12.

Dr. Kiss Gabriella sk.

a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.

előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet

táblabíró

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.086/2024/10.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme.; tartózkodási helye: tartózkodási helye.)

A felperes képviselője:

Dr. Kókai Gábor ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperesek:

I. r. alperes neve (I. r. alperes lakcíme) I. rendű

II. r. alperes neve (II. r. alperes lakcíme) II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Szász Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe; ügyintéző: dr. Szász László ügyvéd) I. rendűért

Dr. Mosonyi Csaba és Társa Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe., ügyintéző: dr. Mosonyi Csaba ügyvéd) I. rendűért

Dr. Belukács Ferenc ügyvéd, eseti gondnok (ügyvéd címe) II. rendűért

A per tárgya:

élettársi vagyoni jogi igény érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 6.P.20.707/2022/51.

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés száma:

I. rendű alperes, 6.P.20.707/2022/52.

K I J A V Í T Ó V É G Z É S

Az ítéltábla a Pf.II.20.086/2024/8. számú közbenső ítélete indokolásának [32] bekezdése utolsó mondatában a [41] bekezdésre utalást [42] bekezdésre javítja ki.

A kijavító végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az ítéltábla észlelte, hogy 8. sorszámú kiegészítő ítélete [32] bekezdésének utolsó mondatában elírás szerepel, ezért azt a rendelkező részben foglaltak szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 352. § (1) bekezdésének alkalmazásával kijavította.

A fellebbezési jog hiányáról szóló tájékoztatás a Pp. 352. § (4) bekezdésén alapul.

Szeged, 2024. július 19.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró